

Ota suunta Lahden ammattikorkeakouluun!

Lahden ammattikorkeakoulu
Liiketalouden laitos, Lahti

Liiketalouden koulutusohjelma
Taloushallinto

Opinto-opas 2006 - 2007

Lahden ammattikorkeakoulu

LIIKETALOUDEN KOULUTUSOHJELMA

Tutkinto

Koulutusohjelma johtaa liiketalouden ammattikorkeakoulututkintoon.

Tutkintonimike

Tradenomi

Laajuus

210 op, 3,5 vuotta

Koulutusohjelman opinnoista ja tutkinnoista vastaavat Liiketalouden laitos, Lahti ja Liiketalouden laitos, Heinola.

Liiketalouden perusopinnojen jälkeen opiskelija valitsee yhden koulutusohjelmansa suuntautumisalan, jossa voi edelleen erikoistua valitsemalleen asiantuntijuuspolulle.

Suuntautumisalat

Markkinointi
Taloushallinto
Markkinointiviestintä
Johtaminen ja viestintä
Yrittäjyyspolku

Opintojen rakenne ja oppimisprosessi

Opinnoissa on keskeistä konstruktiiivisen, ymmärtävän ja soveltavan oppimisen periaate. Laajoja ammattialan asiakokonaisuuksia opitaan tiiviissä yhteydessä käytännön työelämään. Käytäntöä oppimiseen tuovat erityisesti ongelmanratkaisu-, case- ja projektioppimismenetelmät.

Perusopinnot

Tutkintoon sisältyy pääasiallisesti ensimmäisenä opiskeluvuonna suoritettavat koko ammattikorkeakoulun yhteiset opinnot (14 op) ja liiketalouden yhteiset perusopinnot (50 op). Perusopinnoissa opiskelija hankkii yleiset liiketoimintaosaamisen valmiudet ja valmentautuu tutkivaan oppimiseen.

Ammattiopinnot

Toisena ja kolmantena opiskeluvuonna opiskelija perehtyy valitsemansa suuntautumisalan erityisosaamiseen myös kansainvälisesti, soveltaa oppimaansa ja hankkii työyhteisössä tarvittavat tutkimus- ja kehittämisvalmiudet. Valitsemallaan suuntautumisalalla opiskelija voi valita oman asiantuntijuuspolkunsu ammattiopinnojen tarjonnasta. Ammattiopinnot muodostuvat moduleista, joissa aihealueen sisälle rakentuu laaja näkökulma tarkasteltavaan asiakokonaisuuteen. Vapaavalintaiset opinnot (15 op) tukevat opiskelijan erikoistumista valitsemallaan polulla.

Työharjoittelu ja opinnäytetyö

Opiskelija soveltaa ja syventää ammatillista osaamistaan työelämässä toteutettavalla harjoittelujaksolla (30 op) ja soveltaa myös tutkijan taitojaan laatimalla työelämälähtöisen opinnäytetyön (15 op).

Liiketalouden koulutusohjelma**TALOUSHALLINNON SUUNTAUTUMISVAIHTOEHTO**

- yliopettaja Marjatta Pasanen

Koulutuksen tavoitteet ja sisältö

Opiskelija hankkii valmiudet hoitaa itsenäisesti ja monipuolisesti yritystaloudellista, hallinnollista ja liikkeenjohdollista asiantuntijuutta edellyttäviä tehtäviä sekä toisen palveluksessa että itsenäisenä yrittäjänä.

Suuntautumisalue kouluttaa ammattilaisia, joilla on kyky hahmottaa yrityksen taloutta kokonaisvaltaisesti myös kansainvälisessä toimintaympäristössä. Valmistuneet työskentelevät esim. laskenta-assistentteina, kirjanpitäjinä, yritystutkijoina, controllereina tai talouspäällikköinä.

Opinnot	Suoritusvuosi				
	1	2	3	4	Σ
PERUSOPINNOT 64 OP	64				64
Kaikille pakolliset yhteiset perusopinnot					14
01PSUO Suomen kieli ja viestintä	4				4
01PRUO Ruotsin kieli	3				3
01PENG Vieras kieli	3				3
01PJYT Yrittäjyysopinnot		4			4
Liiketalouden yhteiset perusopinnot					50
Oppimisen menetelmät					1
04LII601/1 Oppimisen menetelmät	1				1
Toimiva yritys					26
04LII602/1 Innovaatio-, tiimi- ja projektitoiminta	4				4
04LII602/2 Henkilöstö	4				4
04LII602/3 Talouden ohjaus	4				4
04LII602/4 Asiakassuhteet ja markkinointi	4				4
04LII602/5 Logistiikka	4				4
04LII602/6 Yritys ja kansantalous	3				3
04LII602/7 Yrityksen juridinen toimintaympäristö	3				3
Työvälineet					10
04LII603/1 Tekstit, taulukot ja esitysmateriaalit	6				6
04LII603/2 Talous- ja rahoitusmatematiikka	4				4
Viestintä					13
04LII604/1 Yritysviestintä	4				4
Kielet	3				9
SUUNTAUTUMISALAN AMMATTIOPINNOT					86
Yhteiset ammattiopinnot, pakolliset					56
04LIS601 Liiketoimintasuunnitelma					10
04TAL602 Kirjanpito ja tilinpäätös					10
04TAL603 Verotus ja tilinpäätössuunnittelu					10
04TAL604 Kannattavuuden hallinta					10
04TUT601 Tutkimusorientaatio					10
Kielet					6
Suuntautumisalan asiantuntijuusopinnot 30 op; valittava 2. ja 3. vuonna					30
04TAL610 Talousjohtaminen					
04TAL611 Laskentatoimi					
Yrittäjyysopinnot (valitaan yrittäjyyden rakenteesta)					
VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT 15 OP					15
HARJOITTELU 30 OP					30
OPINNÄYTETYÖ 15 OP				15	15
KOKO TUTKINTO 210 OP					210

KAIKILLE YHTEISET PERUSOPINNOT 14 OP

Toteutetaan Lahden ammattikorkeakoulun yleisen suunnitelman mukaisesti.

KOULUTUSOHJELMAN PERUSOPINNOT 50 OP

Oppimisen menetelmät 1 op

04LII601/1 OPPIMISEN MENETELMÄT 1 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija tutustuu erilaisiin oppimismenetelmiin, joita opintojaksojen toteutuksissa sovelletaan opintojen aikana.

Sisältö

Oppimistyylit, oman oppimisen arviointi, ongelmakeskeisiin oppimismenetelmiin tutustuminen: projektioppiminen, case-tehtävät, Problem Based Learning jne.

Suoritustapa ja arviointi

Lähiopetus, oppimistehtävät

Opiskelumateriaali

Luennoilla ilmoitettava sekä jaettava materiaali

Toimiva yritys 26 op

04LII602/1 INNOVAATIO-, TIIMI- JA PROJEKTITOIMINTA 4 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- hankkii asenteelliset ja käsitteelliset valmiudet tehdä töitä tiimissä ja yhteistyöverkostoissa.
- hankkii projekti- ja tiimityöskentelyn perustaidot, joiden myötä hänellä on valmiudet osallistua projektityöskentelyyn ja johtaa erilaisia projekteja
- hankkii asenteelliset ja käsitteelliset valmiudet ymmärtää innovatiivisen kulttuurin merkityksen erilaisissa organisaatioissa.
- tutustuu luovaan ajatteluun, systemaattisen innovaatioprosessin vaiheisiin ja keskeisiin metodeihin.

Sisältö

- Tiimityön perusteet
- Projektihallinta
- Innovaatiotoiminta ja luova ajattelu

Suoritustapa ja arviointi

Osallistuminen lähiopetukseen, oppimistehtävät ja yritysportfolio

Opiskelumateriaali

Luennoilla jaettava materiaali, omat muistiinpanot

04LII602/2 HENKILÖSTÖ 4 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- perehtyy organisaatioon käsitteenä
- ymmärtää organisaatiokulttuurin merkityksen organisaatiokäyttäytymisessä
- hallitsee työelämän keskeisimmät pelisäännöt
- tuntee henkilöstöjohtamisen ja henkilöstötoimintojen käytännön toteutustavat työyhteisössä.

Sisältö

Organisaatio käsitteenä ja organisaatorakenteet, organisaatiokäyttäytyminen ja -kulttuuri, työelämän pelisäännöt, henkilöstöstrategia ja henkilöstötoiminnot.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus lähiopetuksessa, portfolio ja tentti.

Opiskelumateriaali

Kauhanen, J. 2006. Henkilöstövoimavarojen johtaminen. 7., uud.p. WSOY, Helsinki.

04LII602/3 TALOUDEN OHJAUS 4 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää taloushallinnon merkityksen osana yrityksen toimintaa
- perehtyy laskentatoimen osa-alueisiin ja tehtäviin sekä kannattavuusajatteluun
- osaa hyödyntää katetuottolaskentaa markkinointi- ja palveluyrityksissä
- sisäistää budjetointiprosessin vaiheet ja oppii laatimaan lyhyen tähtäimen tavoite- ja tarkkailulaskelmia

Sisältö

- talousohjaus osana yrityksen toimintaa
- laskentatoimen tehtävät
- kustannuskäsitteet
- katetuottolaskenta
- markkinointi- ja palveluyrityksen kannattavuuden seuranta
- hinnoittelu
- budjetointi

Suoritustapa ja arviointi

Tentti ja portfolio

Opiskelumateriaali

Jyrkkiö, E. & Riistama, V. 2006 Laskentatoimi päätöksenteon apuna. WSOY, Porvoo

04LII602/4 ASIAKASSUHTEET JA MARKKINOINTI 4 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää asiakaslähtöisen ajattelutavan merkityksen liiketoiminnassa
- hallitsee markkinoinnin peruskäsitteet ja tehtävät yrityksessä
- osaa soveltaa markkinointia asiakaslähtöisesti.

Sisältö

Asiakassuhdemarkkinoinnin perusteet

Markkinoinnin sisäinen ja ulkoinen toimintaympäristö

Kuluttajan käyttäytyminen ja ostopäätöksen teko

Markkinoinnin kilpailukeinot: tuote, hinta, saatavuus ja markkinointiviestintä

Suoritustapa ja arviointi

Lähiopetus, tentti ja yritysportfolio

Opiskelumateriaali

Bergström, S. & Leppänen, A. 2003. Yrityksen asiakasmarkkinointi. Edita, Helsinki.

04LII602/5 LOGISTIikka 4 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- tuntee logistiikan terminologian
- ymmärtää arvoketjun muodostumisen ja logistiikan mahdollisuudet vaikuttaa yrityksen kannattavuuteen
- tuntee ostoprosessin, varastoinnin sekä tuotannon perusteet
- saa valmiuksia käyttää toiminnan kehittämisen ja valvonnan menetelmiä
- ymmärtää toimitusehtolausekkeet toimitusta ohjaavana kauppasopimuksen osana

Sisältö

- logistiikkakäsite
- ostotoiminta
- toimitusehtolausekkeet
- varastointi
- tuotannon perusteet
- menetelmiä: varaston kiertonopeus, toimituserän koon määrittäminen, ABC-analyysi jne.

Suoritustapa ja arviointi

Osallistuminen lähiopetukseen, vierailija/vierailu, yritysportfolio, kirjallinen tentti

Opiskelumateriaali

Opintopaketti, luentomateriaali

04LII602/6 YRITYS JA KANSANTALOUS 3 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää kansantalouden toiminnan peruslainsäädännön
- hallitsee kuluttaja- ja tuottajateorian peruskäsitteet
- ymmärtää markkinamekanismin toiminta-ajatuksen
- ymmärtää suhdannevaihtelun perusajatuksen
- ymmärtää työttömyyden ja inflaation syyt ja seuraukset
- hallitsee talouspoliittisen vaikuttamisen perusteet

Sisältö

Mikro- ja makrotalousteorian peruskäsitteet

Hyödykemarkkinoiden perusmallit

Kiertokulkuajattelu

Työllisyys ja inflaatio

Suomalainen suhdannevaihtelu

Finanssi- ja rahapolitiikan perusajatus

Suoritustapa ja arviointi

Lähiopetus, oppimistehtävät, lopputentti

Opiskelumateriaali

Pekkarinen, J & Sutela, P. 1998. Mikrosta makroon. WSOY, Porvoo.

04LII602/7 YRITYKSEN JURIDINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ 3 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija oppii

- hahmottamaan, miten Suomen oikeusjärjestys/-järjestelmä toimii ja mistä osista se rakentuu.
- hahmottamaan, miten yritystoiminnan juridiikka toimii sopimusten laatimisen, tulkinnan, täydentämisen, sopimusrikkomusten sekä tuomioistuintoiminnan osalta.
- toimimaan aktiivisesti ja oikein yrityksen edustajana käytännön sopimusoikeudellisissa ongelmatilanteissa.

Sisältö

- Suomen oikeusjärjestyksen/-järjestelmän, lainkäytön sekä täytäntöönpanon perusteet

- Suomen sopimusoikeuden perusteet.

Kaikkia kurssilla esiin tulevia ilmiöitä pyritään tarkastelemaan yritystoiminnan ja käytännön näkökulmasta.

Suoritustapa ja arviointi

Opiskelijat osallistuvat kyseisen aihealueen tietoiskuluennolle, joiden lopussa jaetaan laajahko tapaus ryhmässä ratkaistavaksi. Opiskelijat pohtivat tapausta ryhmissä sekä valmistautuvat ratkaisemaan tapauksen *perustelujen kera*.

Kunkin aihealueen lopuksi kokoonnutaan yhdessä ratkaisemaan aihealuetta koskeva tapaus. Opiskelijat soveltavat teoriaa itsenäisissä tehtävissä, jotka arvioidaan. Tehtävien ratkaisut käsitellään ennen tenttiä.

Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää tentin hyväksytyä suorittamista (12/24 pistettä) sekä itsenäisten tehtävien palauttamista reppuun (keskustelupalstalle keskusteluotsikon ”kotitehtävät” alle). Tentti on pääosin soveltava (ei esseekysymyksiä) ja perustuu täysin luentoihin, kotitehtäviin sekä case-harjoituksiin. Hyvin tehdystä case-harjoituksesta ryhmän jäsenet voivat kukin saada 0-2 pistettä tenttiin.

Opiskelumateriaali

Opiskelumateriaalina ovat luennot (tietoiskut + tapausharjoitukset) sekä luennoilla erikseen ilmoitettava materiaali.

Muuna, tukevana, opiskelumateriaalina: Ojajärvi, Vainio (toim.); Ammattikorkeakoulun juridiikka I, uusin painos (kurssin aihealueita koskevin osin).

Työvälineet 10 op

04LII603/1 TEKSTIT, TAULUKOT JA ESITYSMATERIAALIT 6 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- osaa käyttää työvälineohjelmia liiketalouden tehtävissä

Sisältö

SFS-standardin mukaisten asiakirjojen laatiminen tekstinkäsittelyohjelmalla, tyylien käyttö tekstinkäsittelyssä, laskentamallien laatiminen ja havainnollistaminen taulukkolaskentaohjelmalla, diaesityksen tuottaminen suunnitelmallia käyttäen esitysgrafiikkaohjelmalla

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, harjoitukset, portfolio ja tentti

Opiskelumateriaali

Hyppönen, Annikki. Word 2003 – tekstinkäsittely. Visual-sarja. ISBN 951-846-203-8

Manu, Petri, Pulkkinen, Heljä. Excel 2003 – taulukkolaskenta. Visual-sarja. ISBN 951-846-211-9

Luennoitsijan ilmoittama materiaali

04LII603/2 TALOUS- JA RAHOITUSMATEMATIIKKA 4 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- hallitsee talouselämässä tarvittavat keskeiset talousmatematiikan laskentamenetelmät

- tuntee niiden käyttöarvon erityisesti rahaan liittyvissä käytännön tilanteissa.

Sisältö

- prosenttilaskennan soveltaminen verotusta, hinnoittelua ja rahan kotimaista ja ulkomaista arvoa käsittelevissä tehtävissä

- indeksien merkitys talouselämää analysoitaessa

- korko- ja koronkorkolaskenta selvitettyä pääoman hintaa, tuottoa ja kannattavuutta

- säännönmukaisesti toistuvien talletusten ja maksujen hallinta

- rahoitusmuodot

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, harjoitukset

Aktiivisuus laskuharjoituksissa, portfolio ja tentti.

Opiskelumateriaali

Saaranen, P., Koltola, E., Pösö J. 2003. Liike-elämän matematiikka. Edita Prima Oy, Helsinki

Viestintä 9 op

04LII604/1 YRITYSVIESTINTÄ 4 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää viestinnän merkityksen liiketoiminnassa tuloksenteon välineenä sekä viestinnän ja organisaatorakenteen yhteyden

- osaa toteuttaa yrityksen sisäistä viestintää ja valita viestintään tarkoituksenmukaiset keinot ja kanavat

- pystyy kirjoittamaan yrityksen kaupalliset viestit ja tiedotteet ja rakentamaan teksteillään myönteistä yrityskuvaa

- hahmottaa rekrytointiprosessin työnantajan näkökulmasta ja osaa markkinoida itseään rekrytointitilanteessa

- harjoittaa työelämän keskeisiä esiintymistaitoja

- mieltää kielen hallitsemisen työnteon välineenä ja onnistuneen viestinnän edellytyksenä

Sisältö

Yritysviestinnän periaatteet ja tehtävät, yritysviestintä maineenhallinnan osana, sisäisen viestinnän merkitys, keinot ja kanavat, kaupankäynnin tekstit ja tiedotteet sekä yrityksen rekrytointiin liittyvä viestintä.

Edeltävät opinnot

01PSUO Suomen kieli ja viestintä 4 op

Suoritustapa ja arviointi

Henkilökohtainen portfolio ja yritysportfolio, tentti

Opiskelumateriaali

Kortetjärvi-Nurmi, S., Kuronen, M.-L. & Ollikainen, M. 2002. Yrityksen viestintä. 3., uud.p. Edita, Helsinki.

Kurssilla annettava materiaali.

Valinnaiset kielet

Ks. kuvaukset Kieliopinnot 2006 - 2007 –tiedostosta.

AMMATTIOPINNOT 86 OP

Toteutetaan 2. vuoden alusta

VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT 15 OP

Vapaaasti valittavat opinnot voidaan valita oman koulutusyksikön tai Lahden ammattikorkeakoulun muiden koulutusyksiköiden tarjonnasta. Opintoja voidaan valita myös muista kotimaisista ja ulkomaisista korkeakouluista. Opinnot tulee hyväksyttää osaksi opintosuunnitelmaa.

HARJOITTELU 30 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija perehtyy alansa ammattiopintojen kannalta keskeisiin käytännön työtehtäviin sekä opittujen tietojen ja taitojen soveltamiseen työelämässä. Opiskelija laajentaa ja syventää ammatillista osaamistaan ja valmentautuu alansa työelämän vaatimuksiin. Työharjoittelu on siten osa ammattiinkasvamisprosessia. Työharjoittelun kesto on 30 op.

Ryhmät suorittavat työharjoittelun 30 op yhtäjaksoisesti 3. lukuvuoden kevätlukukaudella. Opiskelija hankkii työharjoittelupaikan itse ja opettajat valvovat työharjoittelua. Työharjoittelusta on erikseen ohjeet raportointiin, seminaariin ja arviointiin.

OPINNÄYTETYÖ 15 OP

Osaamistavoitteet

Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää ja osoittaa opiskelijan valmiuksia käyttää tietojaan ja taitojaan omaan koulutusalaansa liittyvän työelämälähtöisen aiheen tutkimisessa ja kehittämisessä. Opinnäytetyö on prosessi, johon kuuluvat tieto- ja taitoperustan hankkiminen, aiheen valinta, tutkimustyön suunnittelu ja toteutus, raportointi ja työn esittäminen sekä opinnäytetyön arviointi. Opinnäytetyön aloittaminen edellyttää, että opiskelija on suorittanut pääosan oman suuntautumisensa ammattiopinnoista.

Suoritustapa ja arviointi

Opinnäytetyö voidaan tehdä yksin tai toisen opiskelijan kanssa. Opinnäytetyö tehdään pääohjaajan tukemana. Lopullisen opinnäytetyön arvioinnin suorittaa laitoksen nimeämät kaksi henkilöä. Ohjeet opinnäytetyön raportointiin, seminaareihin ja arviointiin löytyvät laitoksen verkosta.

YHTEYSTIEDOT

Lahden ammattikorkeakoulu Liiketalouden laitos

Ståhlberginkatu 4B
15110 Lahti
Puh. (03) 828 19
Faksi (03) 828 2635

Koulutusjohtaja Ulla Weijo

Opintotoimisto
Puh. (03) 828 2604 ja 828 2605
Sähköposti: liiketalous.opintotoimisto@lamk.fi
Opintotoimiston aukioloajat:
ma, ti, ja to klo 9.00 - 15.00
ke klo 9.00 - 18.00
pe klo 9.00 - 12.00

Opintos sihteeri Irene Kallinen
Puh. (03) 828 2606

Sähköpostit: etunimi.sukunimi@lamk.fi

YHTEISKUNTATIETEIDEN, LIIKETALOUDEN JA HALLINNON ALA

LIIKETALOUDEN KOULUTUSOHJELMA.

Markkinointi
Yliopettaja Ritva Kinnunen
Puh. (03) 828 2603

Taloushallinto
Yliopettaja Marjatta Pasanen
Puh. (03) 828 2612

KANSAINVÄLISEN KAUPAN KOULUTUSOHJELMA

DEGREE PROGRAMME IN INTERNATIONAL BUSINESS

Yliopettaja Maija Romo
Puh. (03) 828 2613

LUONNONTIETEIDEN ALA

TIETOJENKÄSITTELYN KOULUTUSOHJELMA

DEGREE PROGRAMME IN BUSINESS INFORMATION TECHNOLOGY

Yliopettaja Torsti Rantapuska
Puh. (03) 828 2614

Lahden ammattikorkeakoulu Liiketalouden laitos

Opintie 2
18200 Heinola
Puh. (03) 828 5001
Faksi (03) 828 5020

Koulutusjohtaja Ulla Weijo

Opintotoimisto
Puh. (03) 828 5001

Opinto-ohjaaja Anna Kolehmainen
Puh. (03) 828 5011

Sähköpostit: etunimi.sukunimi@lamk.fi

YHTEISKUNTATIETEIDEN, LIIKETALOUDEN JA HALLINNON ALA

LIIKETALOUDEN KOULUTUSOHJELMA

Markkinointiviestintä
Yliopettaja Riitta Hirvilahti
Puh. (03) 828 5002

Vastuuopettaja
Lehtori Riku Nummikoski
Puh. (03) 828 5004

Johtaminen ja viestintä
Yliopettaja Riitta Hirvilahti
Puh. (03) 828 5002